

Retkelle / Vierailukohteet / På utfärd (nedan)

Tältä alisivulta löydät vinkkejä retkeilyyn sekä listaukset Uudenmaan luontokohteista ja muista ympäristökasvatuksellisista vierailukohteista.

På denna sida hittar du tips för utfärder samt förteckningar över naturobjekt och andra besöksmål i Nyland som främjar miljöfostran.

Vinkkejä retkeilyyn

Ikkuna Suomen Luontoon Retkiopas.fi

[Vinkkejä ympäristöystävällisiin retkieväisiin](#)

[Vinkkejä päiväretkeilijän retkivaatetukseen](#)

Luonnonsuojelualueet

[Espoonlahden luonnonsuojelualue](#)

[Karkalin luonnonpuisto](#)

[Laajalahden luonnonsuojelualue](#)

[Nuuksion kansallispuisto](#)

[Saltfjärden](#)

[Sipoonkorven kansallispuisto](#)

[Tammisaaren saariston kansallispuisto](#)

[Täktomin merenlahdet](#)

[Uddskatanin luonnonsuojelualue](#)

[Uudenmaan Natura-alueet](#)

Lähiluontokohteet

[Espoon luontopolut](#) antavat hyvän kuvan Espoon luonnon monimuotoisuudesta

[Suomen luontokeskus Haltia](#) sijaitsee Nuuksion kansallispuiston kupeessa Espoossa. Haltia on uudenlainen luontokeskus, joka kokoaa Suomen luonnon yhden katon alle ja tuo sen aivan ihollesi niin rakennuksen ja tilojen kautta kuin upeissa näyttelyissä.

[Harakan luontokeskuksessa](#) Harakan saarella Helsingissä pääsee tutustumaan mereiseen luontoon.

[Haukkalammen luontotupa](#) Sijaitsee Nuuksion kansallispuiston itäosassa ja tutustuttaa sinut kansallispuiston monipuoliseen luontoon ja erityisesti sympaattiseen liito-oravaan.

[Helsingin luontopolut](#) ja niiden yhteydessä olevat lintutornit.

[Helsingin luontotietojärjestelmä](#) sisältää luonnonsuojelukohteet, tärkeät lepakoalueet, arvokkaat kasvisto- ja kasvillisuuskohteet, sekä linnustollisesti ja geologisesti arvokkaat kohteet.

[Helsingin puistot](#)-järjestelmä sisältää puistotiedot alueittain.

[Järvenpään lintupaikat](#), mm. Lemmenlaakso ja Tuusulanjärvi. Lemmenlaakso Järvenpään keskustan ja moottoritien itäpuolella on rehevä lehto- ja sekametsäalue kiemurtelevan Keravanjoen ympärillä.

[Kallahdenharju](#) on Helsingin itäosassa sijaitseva mereen pistävä harju, joka jatkuu hiekkasärkinä ja hiekkapohjana merenpinnan alla. Alue on arvokas geomorfologisesti, maisemallisesti ja biologisesti. Rantaniityllä on merkitty luontopoku.

Keräkankare on monipuolinen ulkoilualue, jossa sijaitsee myös Pusulan urheilijoiden hiihtomaja. Lisäksi [Keräkankare](#) ja harjun itäosan pohjoisreunalla sijaitseva Kylmälahde muodostavat geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti arvokkaan ja monipuolisen kokonaisuuden.

[Korkeasaaren](#) 150 eläinlajia ja lähes 1000 kasvilajia kertovat luonnonmonimuotoisuudesta ja luonnon suojelutyöstä.

[Laajalahden luonnonsuojelualueeseen](#) kuuluu avovettä, ruovikkoalue, rantalehtoja ja niittyä. Lisäksi alueella on luontopolkuja ja lintutorneja.

[Lepinjärven lintujärvi](#) kuuluu Ramsar-alueisiin ja on merkittävä lintujärvi. Lisäksi siellä kulkee kulttuuri- ja ympäristöpolku.

[Lintukohteita](#) BirdLife Suomen internetsivuilla.

[Lohjan seudun](#) monipuoliset kasvi- ja lintukohteet ovat koottuna retkivinkkilistassa internetsivuilla.

[Porvoon luontopolut](#), luonnonsuojelualueet, luonnonmuistomerkit ja arvokkaat maisema-alueet ovat listattuna kaupungin internetsivuilla.

[Ramsholmenin](#) alueet kuuluvat lehtojensuojeluohjelmaan ja sitä ympäröivät alueet myös rantojensuojeluohjelmaan. Kasvillisuus vaihtelee kuivista pähkinälehdöistä kosteisiin tervaleppäkorpiin.

[Rantamo-Seitteli](#) sijaitsee Tuusulanjärven länsirannalla ja on kaksiosainen vesiensuojelukosteikko. Siihen liittyvät pellot ja Tuusulanjärven rannan Natura-alue muodostavat mielenkiintoisen lintukokonaisuuden.

[Ridasjärvi](#), Hyvinkään taajaman itäpuolella, on monipuolinen lintujen pesimä- ja lepäilyalue. Järven itärannalla on lintutori, josta avautuu hieno näkymä järvelle.

[Riihimäen luontopolut](#) (> Luontokohteet) ovat hyviä lähiluontokohteita Uudenmaan ja Hämeen maakuntien rajamaastossa. Vinkkejä muista alueen luontokohteista saa [Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistyksestä](#).

[Sipoonkorven kansallispuiston](#) alueella kulkee kaksi merkittävää luontopolkua. Polut esittelevät laidunalueita, reheviä purontojoja, karuja kallionlakia ja historiallista kalkkikaivosaluetta.

[Tammisaaren luontokeskuksessa](#) voi tutustua länsi-uusimaalaisen saariston luontoon ja kokea sen omaleimaisuuden.

[Täktömin merenlahtien](#) rantaniityt, hiekkarannat, ruovikot ja kalliit muodostavat kauniin ja monipuolisen luontoalueen.

[Uudenmaan luontokohteet](#)

[Uudenmaan virkistysalueyhdistys](#) ylläpitää ja kehittää monipuolista luonnonsatama- ja virkistysalueverkostoa eri puolilla Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakuntia.

[Vanhankaupunginlahti](#), Viikin pellot sekä Vantaanjoki muodostavat ainutlaatuisen luontokokonaisuuden aivan Helsingin keskellä.

Vantaan [luonnonsuojelualueet](#) ja [luontopolut](#).

[Vartiokylänlahden Lahtipolku](#) on luontopolku kauniissa perinnemaisemassa.

[Villa Elfviikin luontotalo](#) Espoossa tarjoaa luonto- ja ympäristötietoutta eri muodoissaan. Lähiympäristössä on myös luontopolkuja.

Uudenmaan piirin Alueella toimivat [Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistykset](#) (Uudenmaan piirin luonnonsuojelu- ja ympäristöyhdistykset) tuntevat alueen retkikohteet ja niiden soveltuvuuden eri ryhmille. Yhdistyksistä voi löytyä oppaatkin.

Vierailukohteet

Vierailukohteet -alasuville on jaoteltu puutarhoja sekä muita tutustumisen arvoisia vierailukohteita.

Puutarhoja

[Helsingin koulukasvitarhat, Lasten- ja nuorten puutarhayhdistys](#)

[Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha](#): Helsingin ydinkeskustan tuntumassa puutarha ja sen kasvihuoneet tarjoavat ainutlaatuisia elämyksiä luonnonystäville ympäri vuoden.

[Kumpulan kasvitieteellinen puutarha](#): Kumpulan puutarhassa on avomaankokoelmia, jotka jakautuvat kulttuurikasvien- ja maantieteelliseen kokoelmaan.

[Vanttilan näytepuutarhassa](#), Espoon kaupunginpuutarhan vieressä, on kokoelma puu- ja ruohovartisia kasveja. Puutarhassa on mm. köynnöstarha, yrtti- ja kesäkukkatarha, ruusutarha ja leikkipaikka.

[Viherpajassa](#), Itä-Vantaalla, on japanilainen puutarha, kaktuserämaa ja vaihtuvia näyttelyitä.

Ympäristöviisaat vierailukohteet

Ympäristöviisaat vierailukohteet ovat mm. ekotehokkaita rakennuksia tai kohteita, joissa hyödynnetään edelläkävijöinä uusiutuvia energialähteitä.

[Haltia](#) on ensimmäinen kokonaan puuelementeistä rakennettu julkinen rakennus. Rakennus on suunniteltu siten, että lämmitykseen, jäähdytykseen ja valaistukseen tarvitaan mahdollisimman vähän energiaa. Myös teknologiset valinnat on tehty huomioiden laitteiden pitkäikäisyys ja kierrätettävyyttä. / [Suomen luontokeskus Haltia](#)

[Harakan luontokeskuksessa](#) Harakan saarella Helsingissä pääsee tutustumaan mereiseen luontoon ja pienimuotoisiin uusiutuvan energian laitteisiin. Luontokeskus muuttui hiilineutraaliksi parantamalla rakennusten energiatehokkuutta ja tuottamalla omaa uusiutuvaa energiaa. Toimenpiteet ovat vähentäneet fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja hiilidioksidipäästöjä 60 %. Loput energiantarpeesta tyydytetään saaren ulkopuolelta ostettavalla tuulisähköllä. Harakassa

uusiutuvaa energiaa saadaan auringosta, tuulesta ja ilmaan varastoituneesta lämmöstä. / [Helsingin kaupunki, ympäristötietoisuus ja -kasvatus](#)

Helsingin kaupunkiympäristön [Viikin ympäristötalo](#) valittiin Suomen vähiten energiaa kuluttavaksi toimistorakennukseksi vuonna 2013. Helsingin kaupunkiympäristön ja Helsingin yliopiston käytössä oleva energiatehokas toimitalo valmistui syyskuussa 2011. Rakennuksen energiankulutus alle puolet verrattuna tavalliseen toimistorakennukseen. Rakennuksen sähköstä 15 % tuotetaan aurinkosähköllä ja jäädytys kalliojäädytyksellä. Ostettu sähkö on sertifioitua tuulisähköä ja lämpö uusiutuvaa kaukolämpöä. Rakennuksessa pilotoidaan uusia energiaratkaisuja ja sinne rakennettiin Suomen ensimmäinen kiinteistökohtaisin sähkövarasto vuonna 2015. Rakennuksessa on älytermostaatit ja siinä pilotoidaan lämmön kysyntäjoustopa osana mySMARTLife EU-hanketta. Rakennuksessa on sähköauton pikalatauspiste, joka on myös julkisessa käytössä. Ympäristötalossa työskentelevä Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut saavutti hiilineutraaliuden vuonna 2015. Tilaukset sähköpostitse: kym.viestinta@hel.fi. / [Helsingin kaupunki, ympäristötietoisuus ja -kasvatus](#)

Muita vierailukohteita

[Ainola](#): Tuusulanjärven maisemissa sijaitseva Ainola oli säveltäjäimestari Jean Sibeliuksen ja hänen perheensä koti vuodesta 1904 lähtien.

[Fiskarssin ruukki](#): Suomalaisen muotoilun ja taiteen keskus luonnonkauniilla paikalla.

[Helsingin Energian Energiakeskus](#) antaa tietoa ja neuvontaa kodinkoneista ja niiden käytöstä sekä energiansäästöstä. Vierailukäynnillä (pääasiassa ryhmille) voi tutustua myös kodinkonenäyttelyyn.

[Hyrskylän mutka](#): Aira Samulinin kotimuseo, joka on avoinna ryhmille tilauksesta.

[Käpylän peruskoulu](#): Luonnontieteellisten tietojen syventämiseen perustuva luonto- ja tiedepainotteinen opiskelu ovat mahdollista koulun useilla ala- ja yläkoulun luokilla. Opettajille ja kasvattajille tarjotaan mahdollisuutta tutustua mm. koulun kasvimaatoimintaan.

[Lahnuksen koulu](#): Kestävällä tasolla oleva Vihreä Lippu –alakoulu Espoossa. Mahdollisuudet antaa myös koulutusta esim. kasvattajaryhmille siitä, kuinka tuoda helposti ekotoimet koulun arkikäytänteiksi.

[Luonnontieteellinen keskusmuseo](#) on Helsingin yliopiston alainen tutkimuslaitos. Museolla on neljä yleisölle avointa näyttelytilaa.

[Mineraalikabinetti](#): Geologian museon Mineraalikabinetissa esitellään maankuoressa esiintyviä kiteisiä alkuaineita tai niiden yhdisteitä eli mineraaleja.

[Mustasaaren toimintakeskus](#) on seurakunnallinen kesäparatiisi.

[Paperinkeräys Oy](#) on valtakunnallinen keräyspaperin tuottajayhteisö ja tukkukauppa.

[Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen kauppoissa](#) saa mielellään käydä tutustumassa. Kauppavierailuille voi myös tilata neuvontaa eri aiheista.

[Raaseporin linnanrauniot](#): Raaseporin rauniot ovat Tammisaaren kaupungin ja koko läntisen Uudenmaan komein historiallinen muistomerkki.

[Suomen luontokeskus Haltia](#) on uudenlainen luontokeskus, joka kokoaa Suomen luonnon yhden katon alle ja tuo sen aivan ihollesi niin rakennuksen ja tilojen kautta kuin upeissa näyttelyissä.

[Tammisaaren vanha kaupunki](#): Suurin osa Vanhan kaupungin rakennuksista on peräisin 1800-luvulta ja jopa 1700-luvun lopulta.

[Töllin mylly](#): Myymälästä aitoja maalaismyllyn tuotteita ilman lisäaineita.

[Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus \(ELY\)](#) on valtionhallinnon alueellinen kehittämis- ja palvelukeskus.

[Vanhankaupungin vedenpuhdistuslaitos](#): Vedenpuhdistuslaitos Helsingissä, jossa järjestetään kiertokäyntejä.

[Viikinmäen jätevedenpuhdistamo](#): Jätevedenpuhdistamo Helsingissä, jossa järjestetään kiertokäyntejä.

[Jätevedenpuhdistamoita](#), joissa suuressa osassa on vierailumahdollisuus.

[Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskus](#): Toiminnassa oleva jätteenkäsittelykeskus, jonne voi tehdä myös vierailukäyntejä. Opastusta vierailuille järjestää myös [Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus](#).

Tips för utfärder

[Tips om miljövänlig matsäck](#)

[Tips om flerskiktsskläder vid dagsturer](#)

[Bredvikens naturskyddsområde](#)

[Ekenäs skärgårds nationalpark](#)

[Esbovikens naturskyddsområde](#)

[Karkali naturreservat](#)

[Noux nationalpark](#)

[Saltfjärden](#)

[Sibbo storskogs nationalpark](#)

[Täktoms havsvikar](#)

[Uddskatans naturskyddsområde](#)

Naturskyddsområden

[Bredvikens naturskyddsområde](#)

[Ekenäs skärgårds nationalpark](#)

[Esbovikens naturskyddsområde](#)

[Karkali naturreservat](#)

[Noux nationalpark](#)

[Saltfjärden](#)

[Sibbo storskogs naturskyddsområde](#)

[Täktoms havsvikar](#)

[Uddskatans naturskyddsområde](#)

[Natura 2000-områden i Nyland](#)

Naturobjekt i närmiljön

[Borgå stads](#) naturstig, naturskyddsområden, naturminnesmärken och friluftsområden.

[Finlands naturcentrum Haltia](#) ligger invid Noux nationalpark i Esbo. Haltia är ett nytt naturcentrum som samlar hela Finlands natur under ett tak. Byggnaden, dess lokaler och de fina utställningarna gör att du upplever naturen på riktigt nära håll, in på bara kroppen.

[Till Bredvikens naturskyddsområde](#) hör öppet vatten och ett vidstäckt vassområde samt strandlundar och -ängar. Naturen på området kan observeras från fågeltorn och naturstigar.

I [Ekenäs naturum](#) kan du bekanta dig med den västnyländska skärgårdens natur och uppleva dess karakteristiska drag.

[Esbos naturstigar](#), det finns nio naturstigar där du kan bekanta dig med naturen och landskapet.

Fågelobjekt på [Birdlife Finlands](#) webbsida.

[Gammelstadsviken](#) är ett omfattande ådelta som kantas av strandängar och frodiga bestånd av klibbal. Många hotade och sällsynta fågelarter trivs vid Gammelstadsviken. Det finns flera fågeltorn och naturstigar på området.

[Haukkalampi naturstuga](#) i östra delen av Noux nationalpark bekantar dig med nationalparkens mångfaldiga natur och särskilt med den sympatiska flygekorren.

[Helsingfors stads naturdatasystem](#) innehåller naturskyddsobjekt, viktiga fladdermusområden, objekt med värdefull flora och växtlighet samt fågelfauna och geologiskt värdefulla objekt.

[Högholmens djurparks](#) 150 djurarter och närmare 1000 växtarter vittnar om naturens mångfald.

[Keräkankares](#) kuperade skogar med sjöar och träsk lockar till jogging, orientering, terrängcykling och ridning på egen hand.

[Lojoregionens](#) naturstigar och utflykter

[Raseborgs naturskyddsområden](#): Hagen, Ramsholmen och Högholmen, [exkursionsguide](#)

I [Sibbo storskogs nationalpark](#) finns det två märkta naturstigar. Stigarna går genom betesmarker och frodiga bäckdelar, över ett historiskt kalkbruksområde och karga berghällar.

[Stora Räntans Naturcentrum](#) ligger utanför Helsingfors där Helsingforsnäset sträcker sig långt ut i de öppna vattnens famn. I atmosfären kan man förnimma både närheten till staden och den yttre skärgården.

[Täktoms havsvikar](#): Strandängarna, sandständerna, vassruggarna och klipporna bildar ett vackert och mångsidigt naturområde på södra delen av Hangö udd.

[Raseborgs skärgård](#) med sina 1300 öar, sandstränder, havsvikar, glittrande fjärdar och öppet hav hör till de allra finaste havsområdena i landet.

[Vanda stads](#) friluftsområden

[Villa Elfvik](#) är Esbo stadens centrum för miljöinformation. Naturens hus står till tjänst med ett varierat informationsutbud om natur och miljö.

Besöksmål

Trädgårdar

[Gumtäkts botaniska trädgård](#) är indelad i kulturväxter och geografiska samlingar.

[Kajsaniemi botaniska trädgård](#) erbjuder unika upplevelser för naturvänner året runt.

[Viherpaja](#) trädgård - bl.a. japansk trädgård och kaktusträdgård.

Naturvänlig besöksmål

[Haltia](#) är den första offentliga byggnaden i Finland som byggts av träelement. Byggnaden är planerad så att så lite energi som möjligt går till uppvärmning, nedkyllning och belysning. Lång livslängd och återvinning har främjats id val av teknisk utrustning. / [Finlands naturcentrum Haltia](#)

Andra besöksmål

[Ainola](#), som ligger i landskapet runt Tusby träsk i Träskända, var mästarkompositören Jean Sibelius och hans familjs hem.

[Ekenäs gamla stan](#): De flesta husen härstammar från slutet av 1700-talet och 1800-talet. Under en promenad i Gamla stan förflyttas du tillbaka i tiden och njuter samtidigt av den pittoreska stämningen i den charmiga miljön.

[Finlands naturcentrum Haltia](#) är ett nytt naturcentrum som samlar hela Finlands natur under ett tak. Byggnaden, dess lokaler och de fina utställningarna gör att du upplever naturen på riktigt nära håll, in på bara kroppen.

[Nylands NTM-central](#) sköter uppgifter som gäller uppföljning av miljös tillstånd, miljövård, naturvård, styrning av områdesanvändning och byggande, vård av kulturmiljön samt utnyttjande och skötsel av vattenresurserna.

[Fiskars Bruk](#) är i dag känt som centrum för finländsk design och konst och där bor och arbetar över hundra professionella inom skapande yrken.

[Gammelstadens vattenreningsverk](#): HRM ordnar visningar för grupper.

[Helsingfors Energis Energicentrum](#) ger information och råd om hushållsapparater och användningen av dem samt om energisparande.

[Käringmossen avfallshanteringscentral](#): HRM ordnar visningar för grupper.

[Långforsens vattenreningsverk](#): HRM ordnar visningar för grupper.

[Naturhistoriska centralmuseets](#) fungerar som en separat forskningsinstitution underställd Helsingfors universitet. Museet fungerar också som ett av de tre nationella centralmuseerna, med ansvar för nationalsamlingarna inom sitt verksamhetsområde. Samlingarna, som innehåller botaniska, zoologiska, geologiska och paleontologiska objekt, har till uppgift att betjäna forskningen, undervisningen och upplysningen i Finland. [Naturhistoriska museet](#), Botaniska trädgården [Kajsaniemi](#) och [Gumtäkt](#) och [Mineralkabinettet](#).

[Paperinkeräys-bolagen](#) köper, behandlar och säljer returpapper.

[Raseborgs slottsruin](#) är Ekenäs stads och hela den västnyländska regionens ståtligaste historiska minnesmärke.

[Viksbacka avloppsreningsverk](#): HRM ordnar visningar för grupper.

I [Återanvändningscentralens butik](#) hittar du förmånliga och användbara saker och där får du också upplysningar om hur du kan minska din miljöbelastning.